

YARA SUOMEN ELÄKESÄÄTIÖN SÄÄNNÖT

Eläkesäätiön nimi ja kotipaikka

- 1 § 1 Eläkesäätiön nimi on Yara Suomen Eläkesäätiö.
- 2 Eläkesäätiön kotipaikka on Helsinki.

Eläkesäätiötyyppi

- 2 § 1 Eläkesäätiössä on kaksi osastoa, A ja B.
- 2 A-osasto harjoittaa lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain (947/2021) (LESKL) mukaista toimintaa. Toimintaan sovelletaan myös eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain, lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain ja vakuutuskassalain voimaanpanosta annettua lakia (951/2021).
- 3 B-osasto harjoittaa eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain (946/2021) (ESKL) mukaista toimintaa. Toimintaan sovelletaan myös eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain, lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain ja vakuutuskassalain voimaanpanosta annettua lakia (951/2021).

Eläkesäätiön tarkoitus

- 3 § 1 A-osaston tarkoituksena on myöntää vakuutetuille vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkettä sekä perhe-eläkettä heidän näiden sääntöjen 11 §:ssä määritellyille edunsaajilleen ja hautausavustusta. Eläkesäätiön tarkoituksena on myös jatkaa vakuutustoiminnan luovuttamisen yhteydessä 1.1.2003 siirtyneiden Eläkesäätiö Neliapilan ja Kemira Chemicals Oy:n Eläkesäätiön vastuulla olleiden eläkkeiden maksamista ja vastata näihin liittyvien vastaisten eläkkeiden ja etuuksien suorittamisesta. Lisäksi eläkesäätiön tarkoituksena on maksaa Rikkihappo Oy:n Eläkekassan myöntämiin eläkkeisiin joulukuun 31. päivän 1967 jälkeen myönnettäviä näiden sääntöjen 17 §:n mukaan laskettuja indeksilisiä sekä Typpi Oy:n eläkekassan myöntämiin eläkkeisiin joulukuun 31. päivän 1970 jälkeen myönnettäviä näiden sääntöjen 17 §:n mukaan laskettavia indeksilisiä, mikäli sanottujen eläkekassojen omat varat eivät riitä niiden maksamiseen.
- 2 B-osaston tarkoituksena on työntekijän eläkelaiissa (jäljempänä TyEL) ja työntekijän eläkelain voimaanpanolaissa (jäljempänä TyELVPL) säädetyn eläketurvan mukaisten etuuksien myöntäminen.

Eläkesäätiön toimintapiiri

- 4 § 1 Eläkesäätiön osakkaat luetellaan osakasluettelossa.
- 2 Eläkesäätiön osakkaana voi olla työnantaja tai työnantajat yhdessä sellaisten työnantajien kanssa, jotka kuuluvat samaan Yara Suomen konserniin. Lisäksi eläkesäätiö voi yhdessä edellä tarkoitettujen työnantajien tai työnantajien kanssa kuulua omaan toimintapiiriinsä osakkaana. Jos osakas ei enää kuulu samaan konserniin

muiden osakkaiden kanssa, se lakkaa kuulumasta eläkesäätiöön. Osakkaan on ilmoitettava asiasta viipymättä eläkesäätiön hallitukselle kirjallisesti.

3. Kumottu

A-osaston mukainen eläketurva

A-osaston vakuutetut

5 § 1 A-osastossa ovat vakuutettuina sellaiset osakkaan vakituudessa palveluksessa olevat työntekijät, jotka kuuluivat Eläkesäätiö Neliapilan tai Kemira Chemicals Oy:n Eläkesäätiön vakuutettuihin 31.12.2002. Myös sellainen työntekijä kuuluu vakuutettuihin, joka on kuulunut Eläkesäätiö Neliapilan, Kemira Pigments Oy:n Eläkesäätiön tai Kemira Chemicals Oy:n Eläkesäätiön vakuutettuihin välittömästi ennen kuin siirtyi 1.1.2003 ja 31.12.2004 välisenä aikana 4 §:n 1 momentissa mainitun osakkaan palvelukseen.

2 A-osaston vakuutettuihin ei kuitenkaan kuulu työntekijä, joka on tullut osakkaan tai Eläkesäätiö Neliapilaan, Kemira Pigments Oy:n Eläkesäätiöön tai Kemira Chemicals Oy:n Eläkesäätiöön kuuluvan tai kuuluneen osakkaan vakituiseen palvelukseen 1.1.1991 tai sen jälkeen. Jos vakuutettuihin kuuluvan työntekijän vakituinen työsuhte on alkanut ennen 1.1.1991 ja hän sanotun työsuhteen päättymisen jälkeen välittömästi siirtyy toisen edellä tässä momentissa mainitun osakkaan palvelukseen, sovelletaan häneen 1 momentin toista virkettä.

3 Samoin A-osaston vakuutettuihin kuuluu myös edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu työntekijä, jonka työsuhte on katkennut, ollut keskeytyneenä tai päätynyt 1.1.1991 tai sen jälkeen

- asevelvollisuuden suorittamisen takia,
- palkattoman äitiys-, isyys- ja vanhempainloman ja/tai hoitovapaan, opintovapaan taikka muun vastaavan lain salliman poissaolon takia,
- työkyvyttömyyseläkkeen tai TEL:n mukaisen yksilöllisen varhaiseläkkeen takia,
- osakkaan ulkomaisen tytäryhtiön kanssa tehdyn määräaikaisen työsopimuksen takia,
- muun kotimaista tai ulkomaista tehtävää koskevan sopimuksen tai välipuheen tai muun osakkaan kanssa sovitun määräaikaisen vapautuksen vuoksi, joita tehtäessä osapuolet ovat sopineet työntekijän palaavan osakkaan vakinaiseen palvelukseen ja

edellyttäen, että työntekijän vakituinen työsuhte jatkuu välittömästi edellä mainitun syyn päättymisen jälkeen.

5 a § Eläkesäätiön säännöissä tarkoitettuihin vakuutettuihin eivät kuulu vapaakirjan saaneet henkilöt. Vakuutetun oikeudesta vapaakirjaan säädetään näiden sääntöjen 16 §:ssä.

Eläkkeeseen oikeuttava palvelusaika

6 § 1 A-osaston vakuutetun eläkkeeseen oikeuttava palvelusaika alkaa siitä ajankohdasta, jona hän osakkaan palveluksessa ollessaan täytti 20 vuotta tai sanotun iän täytettyään tuli osakkaan palvelukseen.

2 Palvelusajaksi katsotaan koko se aika, jonka A-osaston vakuutettu on 20 vuotta täytettyään ollut yhdessä tai useammassa työntekijäin eläkelain (jäljempänä TEL) tai

TyEL:n alaisessa työsuhteessa osakkaaseen sekä aika, jona hän on ollut oikeutettu näiden sääntöjen mukaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen. Palvelusajaksi luetaan myös se aika, jolta A-osaston vakuutetulla on ollut oikeus TyEL:n mukaiseen kuntoutusrahaan, sairausvakuutuslain mukaiseen päivä-, äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaan samoin kuin myös se aika, jonka hän osakkaan palveluksessa ollessaan on ollut 20 vuotta täytettyään reserviläisenä tai varareserviin kuuluvana puolustusvoimien palveluksessa tahi vuosilomalla. Palvelusajaksi luetaan niin ikään se aika, jonka vakuutettu on ollut TEL:n alaisessa työsuhteessa ennen 1.1.2005 Eläkesäätiö Neliapilaan, Kemira Pigments Oy:n Eläkesäätiöön tai Kemira Chemicals Oy:n Eläkesäätiöön kuuluvaan tai kuuluneeseen osakkaaseen ja/tai saanut ennen 1.1.2005 työkyvyttömyyseläkettä Eläkesäätiö Neliapilalta, Kemira Pigments Oy:n Eläkesäätiöltä tai Kemira Chemicals Oy:n Eläkesäätiöltä. Jos vakuutettu on oikeutettu A-osaston mukaiseen eläkkeeseen, palvelusajaksi ei lueta aikaa, jona hän samanaikaisesti on työsuhteessa osakkaaseen.

3 Edellä 2 momentissa tarkoitetuksi palvelusajaksi luetaan myös se aika, jonka vakuutettu on ollut

- 1) vapautettu työstään osakkaaseen tai ennen 1.1.2005 Eläkesäätiö Neliapilaan, Kemira Pigments Oy:n Eläkesäätiöön tai Kemira Chemicals Oy:n Eläkesäätiöön kuuluvan tai kuuluneen osakkaan määräämää tehtävää tai hyväksymiä opintoja varten,
- 2) julkisen tehtävänsä vuoksi estyneenä työtään hoitamasta, sekä
- 3) muusta kuin edellä mainitusta syystä vapautettu työstään osakkaan tai ennen 1.1.2005 Eläkesäätiö Neliapilaan, Kemira Pigments Oy:n Eläkesäätiöön tai Kemira Chemicals Oy:n Eläkesäätiöön kuuluvan tai kuuluneen osakkaan hyväksymän syyn perusteella, saman kalenterivuoden aikana kuitenkin enintään 3 kuukautta.

4 Eläkkeeseen oikeuttavaksi palvelusajaksi lasketaan myös

- 1) Rikkihappo Oy:n Eläkekassan jäsenille ja Vuorikemia Oy:n eläkesäännön alaisille henkilöille niiden sääntöjen myöntämät palvelusajat sekä Typpi Oy:n eläkekassan jäsenille sen sääntöjen mukaiset jäsenyysajat sekä
- 2) sen jälkeen, kun vakuutettu on ollut yhteensä 10 vuotta osakkaan ja/tai Eläkesäätiö Neliapilaan, Kemira Pigments Oy:n Eläkesäätiöön tai Kemira Chemicals Oy:n Eläkesäätiöön kuuluvan tai kuuluneen osakkaan palveluksessa, se aika, jonka hän ennen osakkaan palvelukseen tuloaan ja 20 vuotta täytettyään on ollut yhdessä tai useammassa jaksossa valtion, valtion laitoksen tai sellaisen osakeyhtiön palveluksessa, jossa valtiolla on osake-enemmistö tai sellaisen yhtiön palveluksessa, jossa Kemira Oyj:llä on osake-enemmistö (tytäryhtiö). Sodanaikainen reservi- ja nostomiespalvelu katsotaan valtion palvelua vastaavaksi. Jos vakuutetun työkyvyttömyys alkaa ennen kuin työsuhde osakkaaseen ja/tai Eläkesäätiö Neliapilaan, Kemira Pigments Oy:n Eläkesäätiöön tai Kemira Chemicals Oy:n Eläkesäätiöön kuuluvan tai kuuluneen osakkaan palveluksessa on yhteensä kestänyt 10 vuotta, otetaan edellä mainittu valtion ja tytäryhtiön palvelu huomioon tämän työkyvyttömyyden johdosta myönnetyssä eläkkeessä siinä vaiheessa, kun eläke 8 §:n mukaisesti muuttuu vanhuuseläkkeeksi.

5 Työkyvyttömyyseläkettä laskettaessa otetaan huomioon myös työkyvyttömyyden alkamisen ja 8 §:n mukaisen eläkeiän välinen aika (jäljempänä tuleva aika).

Eläkepalkka

7 § 1 Eläkkeen perusteena olevalla palkalla (jäljempänä eläkepalkka) tarkoitetaan samaan työsuhteeseen perustuvaa TEL:n mukaista eläkepalkkaa. Eläkepalkka lasketaan TEL:n 31.12.2004 voimassa olleiden säännösten mukaan. Jos vakuutettu on ollut useammassa kuin yhdessä työsuhteessa osakkaaseen, eläkepalkkana käytetään viimeisen työsuhteen TEL:n mukaista eläkepalkkaa. Jos A-osaston vakuutetulla on ollut peräkkäisiä työsuhteita eläkesäätiöön kuuluneisiin osakkaisiin, eläkepalkka määräytyy viimeisen työsuhteen perusteella.

2 Jos vakuutetun viimeisessä työsuhteessa on tapahtunut TEL:n 31.12.2004 voimassa olleen 2 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettuja muutoksia (työsuhteen tekninen katkaisu) tai jos vakuutettu on viimeisen työsuhteen aikana ollut TyEL:n 31.12.2016 saakka voimassa olleen 16 §:n mukaisella osa-aikaeläkkeellä tai TyEL:n 1.1.2017 voimaan tulleen 15 §:n mukaisella osittaisella varhennetulla vanhuuseläkkeellä, eläkepalkka lasketaan 1 momentista poiketen kertomalla viimeisen työsuhteen kustakin työsuhdejaksosta laskettu ja näiden sääntöjen 17 §:n mukaisesti tarkistettu eläkepalkka mainittuun jaksoon sisältyvien eläkkeeseen oikeuttavien kuukausien lukumäärällä. Näin saatujen palkkojen yhteismäärä jaetaan työsuhdejaksoihin sisältyvien eläkkeeseen oikeuttavien palveluskuukausien yhteismäärällä. Vakuutetun jäädessä osittaiselle varhennetulle vanhuuseläkkeelle työsuhdejaksosta katsotaan katkeavan osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen alkaessa. Viimeisessä työsuhdejaksossa otetaan huomioon työkyvyttömyyseläkettä laskettaessa tuleva aika.

3 Jos tässä pykälässä tarkoitettussa viimeisessä työsuhteessa on tehty TEL:n 31.12.2004 voimassa olleen 2 §:n 5 momentin mukainen automaattinen katkaisu, työsuhteen katsotaan kuitenkin jatkuneen yhdenjaksoisena määritettäessä tämän pykälän tarkoittamaa eläkepalkkaa.

4 Eläkepalkkaa laskettaessa työnansio katsotaan sen kalenterivuoden työansioksi, jona se on maksettu. Jos vakuutetun työsuhde päättyy näiden sääntöjen 8 §:n mukaiselle vanhuuseläkkeelle jäämiseen, ensimmäisen vanhuuseläkkeen alkamiskuukauden aikana maksetut työansiot otetaan eläkepalkan laskennassa huomioon kuitenkin siten, kuin työansiot olisi maksettu työsuhteen päättyessä.

Vanhuuseläke

8 § 1 Ennen vuotta 1965 syntyneen vakuutetun eläkeikä on 65 vuotta. Vuonna 1965 ja sen jälkeen syntyneen vakuutetun eläkeikä on sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella TyEL:n 82 ja 83 §:n mukaisesti vahvistama eläkeikä, kuitenkin vähintään 65 vuotta. Tämän estämättä A-osaston vakuutetulla on halutessaan oikeus palvelusvuosiaan vastaavaan eläkkeeseen 60 vuotta täytettyään. Jos vakuutettu hakee A-osaston vanhuuseläkkeen TyEL:n mukaisesta alimmasta eläkeiästä tai myöhemmästä ajankohdasta lukien, lisäksi edellytetään, että hän on hakenut myös TyEL:n tai TyELVPL:n mukaisen vanhuuseläkkeen.

2 Oikeus vanhuuseläkkeeseen on jokaisella A-osaston vakuutetulla, jonka työsuhde on päättynyt hänen täytettyään eläkeiän, ja näiden sääntöjen mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen saajalla hänen täytettyään eläkeiän.

3 Vanhuuseläkettä karttuu 0,22 prosenttia jokaiselta täydeltä eläkkeeseen oikeuttavalta kuukaudelta. Täyden vanhuuseläkkeen kokonaiskarttumisprosentti on 66, kun työntekijällä on vähintään 300 eläkkeeseen oikeuttavaa palveluskuukautta.

4 Vanhuuseläke on kokonaiskarttumisprosentin osoittama määrä 7 §:ssä tarkoitetusta eläkepalkasta.

5 Täysi työkyvyttömyyseläke muuttuu samansuuruiseksi vanhuuseläkkeeksi ja osaeläkkeenä myönnetty työkyvyttömyyseläke täyttää työkyvyttömyyseläkettä vastaavaksi vanhuuseläkkeeksi eläkkeensaajan täytettyä eläkeiän, jollei 10 §:n mukaisesta rajoittamisesta muuta johdu.

Työkyvyttömyyseläke

9 § 1 Oikeus työkyvyttömyyseläkkeen saamiseen on A-osaston vakuutetulla, jolla on oikeus saada TyEL 35 §:n mukaista työkyvyttömyyseläkettä tai TyEL 44 §:n perusteella kuntoutustukena myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä. Oikeus A-osaston työkyvyttömyyseläkkeen saamiseen on niin ikään vakuutetulla, jolle myönnetään B-osastosta työkyvyttömyyseläke sellaisen työkyvyttömyyden perusteella, joka on alkanut välittömästi kuntoutusrahakauden päättymisen jälkeen. Lisäksi edellytetään, että työntekijä on välittömästi ennen hänelle annetun kuntoutuksen alkamista kuulunut A-osaston vakuutettuihin. Oikeutta työkyvyttömyyseläkkeeseen ei kuitenkaan ole vakuutetulla, joka on täyttänyt 8 §:n mukaisen eläkeiän eikä vakuutetulla, joka on tullut työkyvyttömäksi työsuhteen osakkaaseen päätyttyä.

2 Edellä 1 momentin toisessa virkkeessä tarkoitettua työkyvyttömyyseläkettä laskettaessa tuleva aika otetaan huomioon samasta päivästä kuin vastaavassa TyEL:n mukaisessa eläkkeessä.

3 Työkyvyttömyyseläkkeen karttumisprosentti lasketaan 8 §:n 3 momentin mukaisesti. Näin lasketusta, ennen 1.1.2010 alkaneeseen työkyvyttömyyteen perustuvasta työkyvyttömyyseläkkeen kokonaiskarttumisprosentista vähennetään 0,2 prosenttiyksikköä vuodessa siltä osin kuin vastaavaan työsuhteeseen perustuvan TyEL:n mukaisen eläkkeen tuleva aika koskee tai eläkettä on saatu 50 ikävuoden täyttämistä seuraavan kuukauden alusta lukien 63 ikävuoden täyttämiskuukauden loppuun asti.

4 Työkyvyttömyyseläke on 3 momentin mukaisesti lasketun karttumisprosentin osoittama määrä 7 §:ssä tarkoitetusta eläkepalkasta.

5 Jos vakuutetulla on oikeus saada osaeläkkeenä myönnettyä TyEL:n mukaista työkyvyttömyyseläkettä, työkyvyttömyyseläkkeen määrä on puolet edellä tarkoitetun työkyvyttömyyseläkkeen määrästä.

6 A-osaston vakuutetulla ei ole oikeutta työkyvyttömyyseläkkeeseen, jos työkyvyttömyyden syynä on sairaus, vika tai vamma,

- 1) joka hänellä oli jo silloin, kun hänen työsuhteensa osakkaaseen tai Eläkesäätiö Neliapilaan, Kemira Pigments Oy:n Eläkesäätiöön tai Kemira Chemicals Oy:n Eläkesäätiöön kuuluvaan tai kuuluneeseen osakkaaseen alkoi,
- 2) jonka hän tahallisesti tai törkeällä huolimattomuudella on itselleen aiheuttanut tai
- 3) jonka hän on saanut ottaessaan osaa rikolliseen tekoon.

7 A-osaston 10 §:n mukaisesti rajoitettua työkyvyttömyyseläkettä korotetaan TyEL 81 §:n säännösten mukaisesti (kertakorotus).

Vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeen rajoittaminen

10 § 1 Näiden sääntöjen 8 §:n mukaisesta vanhuuseläkkeestä, 9 §:n mukaisesta työkyvyttömyyseläkkeestä tai 16 §:n mukaisesta vapaakirjaeläkkeestä vähennetään

- 1) 6 §:ssä tarkoitettua palvelusaikaa vastaavaan työsuhteeseen perustuva TEL:n, TyEL:n, TyELVPL:n ja TyEL:n muuttamisesta annetun lain voimaantulolain (jäljempänä TyELmuutVPL) mukainen vanhuus-, osittainen varhennettu vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työuraeläke,
- 2) Rikkihappo Oy:n Eläkekassan maksama vanhuus- ja työkyvyttömyyseläke,
- 3) Typpi Oy:n eläkekassan maksama vanhuus- ja työkyvyttömyyseläke,
- 4) osakkaan kokonaan kustantaman vakuutuksen perusteella maksettava päiväraha ja eläke sekä
- 5) 6 §:n 3 momentin 2 kohdassa mainitun palvelusajan perusteella maksettu vanhuus-, osittainen varhennettu vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työuraeläke.

2 Edellä 1 momentin mukaisesti vähennettyä eläkkeen määrää rajoitetaan lisäksi siten, että se yhdessä

- TEL:n ja lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (LEL) sekä taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain (TaEL) sekä TyEL:n, TyELVPL:n ja TyELmuutVPL:n mukaisen vanhuus-, osittaisen varhennetun vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työuraeläkkeen,
- laissa valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta tarkoitettuun eläketurvaan perustuvan vanhuus-, osittaisen varhennetun vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työuraeläkkeen,
- 1 momentin kohdissa 2-5 mainittujen eläkkeiden ja korvausten,
- työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisen päivärahan, tapaturmaeläkkeen tai vastaavan aikaisemman eläkkeen sekä kuntoutusrahan,
- eläkkeensaajan vamman johdosta liikennevakuutuslain perusteella tulevan jatkuvan korvauksen,
- potilasvahinkolain perusteella myönnetyn, omaan vammaan perustuvan ansionmenetykskorvauksen ja eläkkeen,
- raideliikennevastuulain mukaan korvattavaan vahinkotapahtumaan perustuvan korvauksen siltä osin kuin korvaus maksetaan henkilölle itselleen tai hänen sijaansa tulleelle taholle,
- ulkomaisen lainsäädännön perusteella maksettavan, kotimaisiin virka- tai työsuhte-eläkkeisiin rinnastettavan ammatillisen, omaan työhön perustuvan eläkkeen sekä

- TyEL 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa sekä mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettuun eläketurvaan perustuvan vanhuus-, osittaisen varhennetun vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työuraeläkkeen kanssa on enintään 66 prosenttia 7 §:n mukaisesta eläkepalkasta. Työkyvyttömyyseläkettä rajoitettaessa 66 prosentista vähennetään 9 §:n 3 momentissa mainittu kokonaiskarttumisprosentin vähennys. Edellä 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua osaeläkkeenä myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä rajoitettaessa käytetään puolta edellisessä virkkeessä tarkoitettua prosenttiluvusta.

3 Sen estämättä, mitä edellä 1 ja 2 momentissa on mainittu, jätetään huomioon ottamatta se osa muista virka- ja työsuhde-eläkkeistä, jotka on ansaittu eläkesäätiön vanhuuseläkkeelle siirtymisen jälkeen sekä sellainen työtaturma- ja ammattitautilakiin tai liikennevakuutuslakiin perustuva korvaus, jota vakuutettu on saanut vähintään kolmen vuoden ajan välittömästi ennen eläketapahtumaa, siltä osin kuin korvaus ei ylitä eläketapahtumaa edeltänyttä tasoa vastaavaa korvausta. Tämän pykälän mukaisessa rajoittamisessa otetaan kuitenkin aina huomioon 7 §:n mukaisen eläkepalkan laskemisessa huomioiduista ansioista karttunut lakisääteinen eläke.

4 Edellä 2 momentissa tarkoitettuna eläkkeenä ei oteta huomioon vähintään vuoden jatkuneeseen rinnakkaiseen työsuhteeseen perustuvaa TEL:n, TyEL:n, TyELVPL:n eikä TyELmuutVPL:n mukaista eläkettä. Jos rinnakkaisia työsuhteita on ollut vuoden 2004 jälkeen, vakuutetun on kuitenkin esitettävä riittävä selvitys siitä, että rinnakkaisuus on jatkunut vähintään vuoden ajan.

5 Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettut eläkkeet otetaan huomioon laskettuna ilman TyELmuutVPL 8 §:n 4 momentin ja TyEL 16 §:n 2 momentin mukaista varhennusvähennystä, ilman TyEL 81 §:n mukaista kertakorotusta ja ilman TyEL 82 §:n mukaista elinaikakertoimella muuntamista.

6 Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettut eläkkeet ja korvaukset otetaan aina huomioon siitä ajankohdasta lähtien, kun vakuutettu saa mainittuja etuuksia. Jos 8 §:n mukainen A-osaston vanhuuseläke on alkanut ennen TyEL:n mukaisen alimman vanhuuseläkeiän täyttämistä, eläkkeensaajan edellytetään hakevan lakisääteistä vanhuuseläkettä

- 1957 syntyneen 42 kuukauden,
- 1958 syntyneen 44 kuukauden,
- 1959 syntyneen 45 kuukauden,
- 1960 syntyneen 46 kuukauden,
- 1961 syntyneen 47 kuukauden,
- 1962 ja myöhemmin syntyneen kyseessä ollen 48 kuukauden kuluttua A-osaston vanhuuseläkkeen alkamisesta lähtien. Kuitenkin, jos eläkkeensaaja täyttää TyEL:n mukaisen alimman vanhuuseläkeiän ennen edellä mainitun ajan päättymistä, eläkkeensaajan edellytetään hakevan lakisääteistä vanhuuseläkettä TyEL:n mukaisen alimman eläkeiän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta lähtien. Jos eläkkeensaaja ei hae mainittua eläkettä, lakisääteinen vanhuuseläke otetaan huomioon laskennallisena.

7 Jos 16 §:n 2 tai 3 momentin perusteella myönnetty A-osaston vanhuuseläke on alkanut ennen TyEL:n mukaisen alimman vanhuuseläkeiän täyttämistä, edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettut eläkkeet ja korvaukset otetaan aina huomioon siitä ajankohdasta lähtien, kun vakuutettu saa mainittuja etuuksia ja viimeistään TyEL:n mukaisen alimman vanhuuseläkeiän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta lähtien, jolloin eläkkeensaajan edellytetään hakevan lakisääteistä vanhuuseläkettä. Jos eläkkeensaaja ei hae mainittua eläkettä, lakisääteinen vanhuuseläke otetaan huomioon laskennallisena.

8 A-osastosta maksettavan eläkkeen määrää ei vähennetä, kun jonkin 2 momentissa mainitun etuuden määrää palkkatason muutosten tai siihen verrattavan syyn johdosta korotetaan.

9 Jos eläkkeen myöntämisen jälkeen eläkkeensaajalla alkaa oikeus 2 momentissa mainittuun eläkkeeseen tai korvaukseen tai mainittu etuus lakkaa tai se muuttuu muusta kuin 8 momentissa tarkoitettusta syystä, A-osaston eläke on tarkistettava. Eläkepalkka tarkistetaan tällöin 17 §:n mukaisesti. A-osaston eläkettä ei kuitenkaan tarkisteta sen vuoksi, että eläkkeeseen tehdään TyEL 81 §:n mukainen kertakorotus.

10 TEL-, TyEL- ja TyELVPL-eläkkeen muuttuessa vanhuuseläkkeeksi, suoritetaan 1 ja 2 momentissa tarkoitettu eläkkeiden ja muiden etuuksien rajoittaminen uudelleen.

Perhe-eläke

11 § 1 Edunsaajalla tarkoitetaan A-osaston vakuutetun tai vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeen saajan leskeä, jonka kanssa edunjättäjä on solminut avioliiton ennen kuin oli täyttänyt 55 vuotta, tai 18 vuotta nuorempaa edunjättäjän lasta sekä sellaista lasta, joka asui edunjättäjän kuollessa tämän ja lesken kanssa samassa taloudessa, sekä sellaista mainitun iän täyttäneitä lasta, jota edunjättäjä on lapsen pysyvän tai täydellisen työkyvyttömyyden takia kuolemaansa saakka elättänyt.

2 Edellä 1 momentissa tarkoitettuna lapsena pidetään myös ottolasta sekä sellaista avioliiton ulkopuolella syntyneitä lasta, johon nähden A-osaston vakuutetun tai eläkkeensaajan elatusvelvollisuudesta, ennen kuin edunjättäjä on täyttänyt 55 vuotta, on tuomioistuimessa päätetty tai siitä on tehty kirjallinen sopimus, jonka sosiaalilautakunta on vahvistanut.

3 Lapsella on oikeus lapseneläkkeenä maksettavaan perhe-eläkkeeseen, jos hän ei ole täyttänyt 18 vuotta edunjättäjän kuollessa. Lapselle maksetaan lapseneläkettä aina lapsen oman vanhemman jälkeen. Oikeutta lapseneläkkeeseen ei kuitenkaan ole useamman kuin kahden edunjättäjän jälkeen samanaikaisesti.

4 Perhe-eläkkeeseen ei ole oikeutta

1) edunsaajalla, joka on tahallisesti aiheuttanut edunjättäjän kuoleman tai ollut tekoon osallisena, ja joka tästä on tuomittu,

2) leskellä, jos avioliitto on solmittu edunjättäjän täytettyä 55 vuotta tai jos edunjättäjä avioliiton solmiessaan on ollut työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavassa määrin työkyvytön,

3) eronneella puolisoilla eikä

4) ottolapsella, ellei tätä ole laillisesti otettu edunjättäjän ottolapseksi ennen kuin edunjättäjä oli täyttänyt 55 vuotta tai oli työkyvytön.

5 Oikeus leskeneläkkeeseen lakkaa, jos leski solmii uuden avioliiton. Tällöin hänelle maksetaan viimeksi maksettua kuukausieläkettä perusteena käyttäen hänen vuotuisen leskeneläkkeensä kaksinkertainen määrä.

12 § 1 A-osaston vakuutetun, 8 §:n mukaisen vanhuuseläkkeen tai

9 §:n mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen saajan tai 16 §:n mukaisen vapaakirjan saaneen kuoltua maksetaan hänen 11 §:ssä tarkoitetuille edunsaajilleen perhe-eläkettä.

2 Edunsaajalla, jolla ei sukupuolensa vuoksi ollut ennen 1.12.1997 Eläkesäätiö Neliapilan tai Kemira Chemicals Oy:n Eläkesäätiön voimassa olleiden sääntöjen perusteella oikeutta perhe-eläkkeeseen, mutta joka muutoin täyttää edellä 11 §:ssä säädetyt edellytykset, on oikeus perhe-eläkkeeseen vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeellä olleen edunjättäjän jälkeen vain, jos mainittu eläke on alkanut 1.1.1994 tai sen jälkeen. Edellä määritellyllä edunsaajalla on oikeus perhe-eläkkeeseen 16 §:ssä tarkoitettuun vapaakirjaan oikeutetun edunjättäjän jälkeen vain, jos edunjättäjän työsuhde osakkaaseen on päättynyt myöhemmin kuin 31.12.1993.

3 Jos edunsaajana on leski tai leski ja lapsia, perhe-eläkkeen määrä on edunjättäjän 1 momentissa tarkoitettua eläkkeestä, jota ei ole rajoitettu 10 §:n mukaisesti eikä korotettu 9 §:n 7 momentin mukaisesti,

- 6/12, jos edunsaajana on pelkästään leski,
- 10/12, jos edunsaajana on leski ja yksi lapsi ja
- 12/12, jos edunsaajana on leski ja kaksi tai useampia lapsia.

4 Jos edunsaajana on pelkästään lapsia, perhe-eläkkeen määrä on edunjättäjän 1 momentissa tarkoitettua eläkkeestä, jota ei ole rajoitettu 10 §:n mukaisesti eikä korotettu 9 §:n 7 momentin mukaisesti,

- 4/12, jos lapsia on pelkästään yksi,
- 7/12, jos lapsia on kaksi,
- 9/12, jos lapsia on kolme ja
- 10/12, jos lapsia on neljä tai useampia.

5 Jos edunsaajana on pelkästään täysorpoja, perhe-eläkkeen määrä on kullekin täysorvolle 4/12 edunjättäjän 1 momentissa tarkoitettua eläkkeestä, jota ei ole rajoitettu 10 §:n mukaisesti eikä korotettu 9 §:n 7 momentin mukaisesti.

6 Jos edunjättäjä ei saanut 1 momentissa mainittua eläkettä tai jos hän sai 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua osaeläkkeenä myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä, edunjättäjän eläkkeen määrä lasketaan siten kuin se olisi laskettu, jos hän olisi kuolinpäivänään tullut täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavassa määrin työkyvyttömäksi.

7 A-osaston 13 §:n mukaisesti rajoitettua perhe-eläkettä korotetaan TyEL 81 §:n mukaisesti (kertakorotus).

Perhe-eläkkeen rajoittaminen

- 13 § 1 Näiden sääntöjen 12 §:n mukaan määräytyvästä perhe-eläkkeestä vähennetään
- 1) 6 §:ssä tarkoitettua palvelusaikaa vastaavaan työsuhteeseen perustuva TEL:n, TyEL:n ja TyELVPL:n mukainen perhe-eläke,
 - 2) Rikkihappo Oy:n Eläkekassan maksama perhe-eläke,
 - 3) Typpi Oy:n eläkekassan maksama perhe-eläke,
 - 4) työnantajan kokonaan kustantaman vakuutuksen perusteella maksettava perhe-eläke sekä

- 5) 6 §:n 3 momentin 2 kohdassa mainitun palvelusajan perusteella maksettu perhe-eläke.

Tehtäessä edellä mainittuja vähennyksiä lesken eläkeosuuteen otetaan 1 ja 5 kohdassa tarkoitetut eläkkeet huomioon laskettuna ilman edunjättäjän eläkkeeseen tehtyä TyELmuutVPL:n 8 §:n 4 momentin ja TyEL 16 §:n 2 momentin mukaista varhennusvähennystä, ilman TyEL 82 §:n mukaista elinaikakertoimella muuntamista, ilman TyEL 88 – 91 §:n mukaista leskeneläkkeen vähentämistä (eläkesovitus) ja ilman TyEL 81 §:n mukaista kertakorotusta.

2 Edellä 1 momentin mukaisesti vähennettyä perhe-eläkkeen määrää rajoitetaan lisäksi siten, että se yhdessä samaan eläketapahtumaan perustuvan

- TEL:n, LEL:n ja TaEL:n sekä TyEL:n ja TyELVPL:n mukaisen perhe-eläkkeen,
- edellä 1 momentin 2 - 5 kohdassa mainittujen perhe-eläkkeiden,
- laissa valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta tarkoitettuun eläketurvaan perustuvan perhe-eläkkeen,
- työtapaturma- ja ammattitautilain perusteella maksettavan perhe-eläkkeen,
- liikennevakuutuslain mukaisen jatkuvan korvauksen,
- potilasvahinkolain perusteella myönnetyn korvauksen,
- raideliikennevastuulain mukaan korvattavaan vahinkotapahtumaan perustuvan korvauksen siltä osin kuin korvaus maksetaan perhe-eläkkeen edunsaajalle tai hänen sijaansa tulleelle taholle,
- ulkomaisen lainsäädännön perusteella maksettavan, kotimaisiin virka- tai työsuhde-eläkkeisiin rinnastettavan ammatillisen, omaan työhön perustuvan perhe-eläkkeen, sekä
- TyEL 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa sekä mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettuun eläketurvaan perustuvan perhe-eläkkeen

kanssa on enintään 12 §:n 3-5 momentin mukaisesti laskettava määrä 10 §:n 2 momentin mukaisesta eläkkeiden enimmäismäärästä. Muut eläkkeet otetaan huomioon laskettuna ilman edunjättäjän eläkkeeseen tehtyä TyELmuutVPL:n 8 §:n 4 momentin ja TyEL 16 §:n 2 momentin mukaista varhennusvähennystä, ilman TyEL 82 §:n mukaista elinaikakertoimella muuntamista, ilman TyEL 88 - 91 §:n mukaista leskeneläkkeen vähentämistä (eläkesovitus) ja ilman TyEL 81 §:n mukaista kertakorotusta.

3 Sen estämättä mitä 1 ja 2 momentissa on mainittu, jätetään huomioon ottamatta sellainen työtapaturma- ja ammattitautilakiin, liikennevakuutuslakiin tai sotilasvammalakiin perustuva perhe-eläke, jonka perusteena olevaa eläkettä edunjättäjä on saanut vähintään kolmen vuoden ajan välittömästi ennen eläketapahtumaa.

4 Jos näiden sääntöjen mukaisina edunsaajina on pelkästään lapsia, 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja rajoituksia tehtäessä otetaan huomioon vain lasten saama perhe-eläke.

5 Edellä 2 momentissa tarkoitettuna eläkkeenä ei oteta huomioon vähintään vuoden jatkuneeseen rinnakkaiseen työsuhteeseen perustuvaa TEL:n, TyEL:n eikä TyELVPL:n mukaista eläkettä. Jos rinnakkaisia työsuhteita on ollut vuoden 2004 jälkeen, edunsaajan on tarvittaessa kuitenkin esitettävä riittävä selvitys siitä, että rinnakkaisuus on jatkunut vähintään vuoden ajan.

6 Eläkesäätiöstä suoritettava perhe-eläke jakautuu lesken ja lasten kanssa seuraavasti:

- lesken osuus on 36/60 ja lapsen osuus 24/60, jos edunsaajina on leski ja yksi lapsi,
- lesken osuus on 25/60 ja lasten osuus 35/60, jos edunsaajina on leski ja kaksi lasta,
- lesken osuus on 15/60 ja lasten osuus 45/60, jos edunsaajina on leski ja kolme lasta ja
- lesken osuus on 10/60 ja lasten osuus 50/60, jos edunsaajina on leski ja neljä tai useampia lapsia.

7 Lasten eläkkeiden yhteismäärä jaetaan tasan edunsaajina olevien lasten kesken. Jos edunsaajien lukumäärässä tapahtuu muutoksia, perhe-eläkkeen määrä ja sen jakautuminen edunsaajien kesken tarkistetaan muutosta seuraavan kuukauden alusta.

8 Eläkesäätiöstä maksettavan perhe-eläkkeen määrää ei vähennetä, jos jonkin 2 momentissa mainitun etuuden määrää palkkatason muutosten tai siihen verrattavan muun syyn johdosta korotetaan.

9 Jos perhe-eläkkeen myöntämisen jälkeen eläkkeensaajalla alkaa oikeus 2 momentissa mainittuun eläkkeeseen tai korvaukseen tai mainittu etuus lakkaa tai se muuttuu muusta kuin 8 momentissa tarkoitettusta syystä, eläkesäätiön perhe-eläke on tarkistettava. Eläkepalkka tarkistetaan tällöin 17 §:n mukaisesti. A-osaston perhe-eläkettä ei kuitenkaan tarkisteta sen vuoksi, että 2 momentissa mainittuun eläkkeeseen tehdään kertakorotus.

10 Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettut eläkkeet ja korvaukset otetaan huomioon siten kuin edunsaajat ja perhe-eläkkeen määrä määräytyisivät 31.12.2021 voimassa olleiden TyEL:n ja TyEL 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa sekä mainitun pykälän 2 momentissa mainittujen lakien mukaisesti.

11 Eläkesäätiöstä suoritettavan perhe-eläkkeen määrää ei tarkisteta 1 ja 2 momentin mukaisesti, kun leskeneläke päättyy määräaikaisena TyEL:n ja TyEL 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa sekä mainitun pykälän 2 momentissa mainittujen lakien mukaisesti.

Rinnakkaiset työsuhteet

14 § 1 Jos A-osaston vakuutettu on ollut rinnakkaisissa työsuhteissa 6 §:n 2 momentissa mainittuihin osakkaisiin, noudatetaan sen estämättä, mitä muualla näissä säännöissä on määrätty, tässä pykälässä olevia määräyksiä.

2 Jos A-osaston vakuutettu on ollut rinnakkaisissa työsuhteissa, eläkkeeseen oikeuttava palvelusaika lasketaan 6 §:stä poiketen kuitenkin siten niin kuin hän olisi ollut samanaikaisesti vain yhden osakkaan palveluksessa.

3 Jos A-osaston vakuutettu on välittömästi ennen eläketapahtumaa ollut rinnakkaisissa työsuhteissa, eläkepalkkana käytetään sitä palkkaa, joka saadaan kun kustakin työsuhteesta erikseen 7 §:n mukaan määräytyvät eläkepalkat lasketaan yhteen. Jos näin saatu eläkepalkka on olennaisesti korkeampi kuin se palkkataso, jota voidaan pitää työntekijän vakiintuneena palkkatasona, eläkepalkkaa voidaan alentaa vastaamaan vakiintunutta tasoa.

4 Rajoitettaessa eläkettä 10 §:n 1 momentin ja 13 §:n 1 momentin mukaisesti, vähennetään 6 §:n 2 momentissa mainittujen työnantajien työsuhteisiin perustuvat TEL:n, TyEL:n TyELVPL:n ja TyELmuutVPL:n mukaiset peruseläkkeet.

Hautausavustus

15 § 1 A-osaston vakuutetun samoin kuin A-osastosta vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkettä saavan kuoltua maksetaan kuolinpesälle hautausavustusta.

2 Hautausavustuksena maksetaan kuolinpesälle ensiksi mainitussa tapauksessa neljännes vuosieläkepalkasta ja jälkimmäisessä tapauksessa neljännes siitä vuosieläkkeestä, johon edunjättäjällä ennen kuolemaansa oli oikeus. Hautausavustuksesta vähennetään se, mitä hautausavustuksena maksetaan Rikkihappo Oy:n Eläkekassasta, Typpi Oy:n eläkekassasta, Kemiran sairauskassoista tai liikennevakuutuslain, tapaturmavakuutuslain tai sellaisen vakuutuksen nojalla, jonka työnantaja on kokonaan kustantanut.

3 Poistettu.

Vapaakirja

16 § 1 Jos A-osaston vakuutetun työsuhde osakkaaseen päättyy ennen näiden sääntöjen mukaiseen eläkkeeseen oikeuttavaa tapahtumaa lukuun ottamatta 2, 3 tai 5 momenteissa mainittuja tapauksia, hän ja hänen edunsaajansa menettävät oikeuden eläkkeeseen ja hautausavustukseen eikä heillä muutoinkaan ole oikeutta eläkesäätiön varoihin, paitsi LESKL 12 luvun 3 §:ssä ja näiden sääntöjen 35 §:ssä mainituissa tapauksissa.

2 Jos A-osaston vakuutettu lakkaa kuulumasta A-osaston vakuutettuihin työsuhteen päätyttyä osakkaan taholta suoritetun irtisanomisen kautta ja jos hänellä tällöin on vähintään 15 eläkkeeseen oikeuttavaa palvelusvuotta ja hän on täyttänyt 55 vuotta, hän säilyttää oikeuden palvelusvuosiaan vastaavaan vapaakirjaan.

3 Jos tehtaan toiminnan tai jonkin osaston tai erillisen tehtävän lakkauttaminen aiheuttaa työvoiman tarpeen vähenemistä eikä vapautuvia voida sijoittaa koulutustaan vastaavaan tai muuhun sopivaan tehtävään ja yleinenkin työllisyystilanne on vaikea, eläkesäätiön hallitus voi osakkaan esityksestä myöntää A-osaston vakuutetulle palvelusvuosiaan vastaavan eläkkeen jo 55-vuotiaana, jos hänellä on tällöin vähintään 15 eläkkeeseen oikeuttavaa palvelusvuotta. Jos edellä mainitut työvoiman tarpeen vähentämistä, uudelleensijoittamista ja työllisyystilannetta koskevat ehdot täyttyvät, eläkesäätiön hallitus voi osakkaan esityksestä myöntää vakuutetulle palvelusvuosia vastaavan vapaakirjan, jos hänellä tällöin on vähintään 15 eläkkeeseen oikeuttavaa palvelusvuotta.

4 Edellä 2 ja 3 momentin mukaiset vapaakirjat sisältävät vanhuuseläkkeen lisäksi työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeen sekä hautausavustuksen. Oikeus vanhuuseläkkeeseen vapaakirjan perusteella on 60 vuoden iästä alkaen, kuitenkin

aikaisintaan 48 kuukautta ennen TyEL:n mukaisen alimman eläkeiän täyttämistä. Jos vakuutettu hakee vanhuuseläkkeen vasta TyEL:n mukaisesta alimmasta eläkeiästä tai myöhemmästä ajankohdasta lukien, lisäksi edellytetään, että hän on hakenut myös TyEL:n tai TyELVPL:n mukaisen vanhuuseläkkeen.

5 Jos vakuutettu on jäänyt TEL:n mukaiselle yksilölliselle varhaiseläkkeelle ennen kuin hän on täyttänyt 60 vuotta, hänellä on oikeus palvelusvuosiaan vastaavaan vapaakirjaan. Vapaakirja sisältää edellä mainitussa iässä alkavan vanhuuseläkkeen lisäksi työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeen sekä hautausavustuksen.

6 Vapaakirjaan perustuvaa A-osaston työkyvyttömyyseläkettä korotetaan 9 §:n 7 momentin mukaisesti ja A-osaston perhe-eläkettä korotetaan 12 §:n 7 momentin mukaisesti.

Työnantajan liikkeen luovutus

16 a § 1 Sen estämättä, mitä edellä 16 §:ssä määrätään, niillä A-osaston vakuutetuilla, jotka siirtyvät työsopimuslain 1 luvun 10 §:ssä tarkoitetussa liikkeen luovutuksessa toisen työnantajan palvelukseen, on oikeus eläkesäätiössä liikkeen luovutuspäivään mennessä karttuneeseen eläkkeeseen. Karttunut eläke lasketaan eläkesäätiön sääntöjen ja laskuperusteiden mukaan siten kuin tämän pykälän 2 ja 3 momentissa määrätään, ja sitä kutsutaan liikkeen luovutukseen liittyväksi vapaakirjaksi.

2 Karttuneen eläkkeen määrä saada kaavasta $E \times t/n$, jossa $E = 8$ §:n mukaan laskettu vanhuuseläke, jonka työntekijä 60 vuoden ikään asti palveltuaan olisi saanut. Eläkettä laskettaessa käytetään liikkeen luovutushetkeä vastaavaa

7 §:n mukaista eläkepalkkaa. Vanhuuseläkkeen määrä rajoitetaan 10 §:n mukaisesti.

3 Edellä 2 momentin mukaan laskettu ja rajoitettu eläkkeen määrä kerrotaan luvulla t/n , jossa

t = liikkeen luovutuspäivään mennessä sääntöjen 6 §:n mukaan laskettu eläkkeeseen oikeuttavien palveluskuukausien lukumäärä ja

n = eläkkeeseen oikeuttavien palveluskuukausien lukumäärä 60 vuoden ikään asti laskettuna.

4 Henkilöllä on vapaakirjan perusteella oikeus vanhuuseläkkeeseen sääntöjen 8 §:n mukaisessa iässä siten kuin 10 §:n 6 momentissa on määrätty ja 9 §:n mukaisten ehtojen täytyessä työkyvyttömyyseläkkeeseen sekä hänen 11 §:n mukaisilla edunsaajillaan perhe-eläkkeeseen, jonka osuudet määräytyvät 12 §:n mukaan. Jos työntekijän työsuhde uuden työnantajan palveluksessa päättyy ennen eläkkeeseen oikeuttavaa tapahtumaa, liikkeen luovutukseen liittyvä vapaakirja raukeaa eikä työntekijällä ole vapaakirjan perusteella oikeutta eläkesäätiön eläkkeeseen, ellei kyseessä ole 16 §:n 2 momentissa tarkoitettu tilanne. Tällöin vapaakirjaan perustuvan vanhuuseläkkeen alkamiseen sovelletaan 16 §:n 4 momentissa olevia määräyksiä ja eläkkeen rajoittamiseen muiden eläkkeiden ja korvausten kanssa 10 §:n 7 momentissa olevia määräyksiä

5 Vapaakirjaan perustuvaa työkyvyttömyyseläkettä korotetaan 9 §:n 7 momentin mukaisesti ja perhe-eläkettä korotetaan 12 §:n 7 momentin mukaisesti.

6 Näiden sääntöjen 32 §:n 7 momentissa on liikkeen luovutusta koskevat tiedonantomääräykset.

Indeksisidonnaisuus

17 § 1 A-osaston eläkettä ja vapaakirjaa laskettaessa eläkepalkka ja sen perusteena olevat vuosiansiot tarkistetaan TEL:n 31.12.2004 voimassa olleen 9 §:n 2 momentin mukaisesti (palkkatason muutoksen paino 50 % ja hintatason muutoksen paino 50 %). A-osaston vapaakirjaeläkettä myönnettäessä tarkistetaan vapaakirja ja eläkepalkka 31.12.2004 voimassa olleen TEL:n 9 §:n 2 momentin mukaisesti (50/50). A-osaston eläkkeet tarkistetaan TyEL 98 §:ssä tarkoitetulla indeksillä (20/80). Rajoitettaessa A-osaston eläkettä uudelleen 10 §:n 6, 7, 9 tai 10 momentin tai 13 §:n 9 momentin mukaisesti eläke ja eläkepalkka tarkistetaan TyEL 98 §:ssä tarkoitetulla indeksillä (20/80).

B-osaston eläketurva

B-osaston vakuutetut

18 § 1 Poistettu.

19 § 1 B-osastossa on vakuutettuna jokainen B-osaston osakkaaseen työsuhteessa oleva työntekijä, jolle työnantaja on TyEL:n perusteella velvollinen järjestämään eläketurvan. Vakuutettuihin ei kuitenkaan kuulu ennen Yara Suomi Oy:n ja Kempfos Oy:n 31.8.2009 tapahtunutta fuusiota Kempfos Oy:hyn työsuhteessa olleet ja ovat työntekijät, jotka ovat vakuutettuna Keskinäisessä eläkevakuutusyhtiössä Ilmarisessa Kempfos Oy:n TyEL-vakuutuksessa numero 46-2626505 ja Yara Suomi Oy:n TyEL-vakuutuksessa numero 46-20000071.

2 Vakuutetun edunsaajalla tarkoitetaan näissä säännöissä henkilöä, jolla on TyEL:n ja TyELVPL:n säännösten mukaan oikeus perhe-eläkkeeseen.

Etuudet

20 § 1 Eläkesäätiön vakuutetulla tai vakuutettuihin kuuluneella on TyEL:n, TyELVPL:n ja TyELmuutVPL:n ehtojen mukaisesti oikeus saada eläkesäätiöltä vanhuus-, osittaista varhennettua vanhuus-, työkyvyttömyys-, työura- ja osa-aikaeläkettä sekä kuntoutusetuuksia ja hänen edunsaajillaan perhe-eläkettä.

2 Edellä 1 momentissa tarkoitettujen etuuksien saamisen ehdot ja määrä sekä niiden hakeminen ja maksaminen määräytyvät TyEL:n, TyELVPL:n ja TyELmuutVPL:n ja niiden nojalla annettujen asetusten sekä näiden sääntöjen mukaisesti.

A-osaston etuuksien hakeminen ja maksaminen

Eläkkeen ja hautausavustuksen hakeminen

21 § 1 A-osaston mukaista eläkettä ja hautausavustusta on haettava kirjallisesti eläkesäätiöltä. Hakemukseen on liitettävä eläkesäätiön määräämä selvitys. Hakemus katsotaan tehdyksi sinä päivänä, jolloin se on saapunut eläkesäätiölle. Eläkettä on haettava viimeistään vuoden kuluessa siitä, kun henkilö on saanut tietää

vakuutustapahtumasta. Jos henkilö on tiennyt vakuutustapahtumasta ja hakee eläkettä edellä mainitun hakuajan jälkeen, hän menettää oikeuden eläkkeeseensä sen hakemista edeltävän ajan osalta. Eläkettä on kuitenkin aina haettava viimeistään kymmenen vuoden kuluessa vakuutustapahtumasta, muutoin hakija menettää oikeutensa koko eläkkeeseen. Oikeus haustaustaavustukseen on menetetty, jollei sitä ole haettu vuoden kuluessa kuolemantapauksesta. Eläkesäätiön on tarpeelliset selvitykset saatuaan ratkaistava eläkettä ja haustaustaavustusta koskeva hakemus viivytyksettä. Päätös lähetetään hakijalle postitse hänen ilmoittamallaan osoitteella.

Eläkkeen maksaminen

22 § 1 A-osaston eläkkeiden maksaminen määräytyy TyEL:n, TyELVPL:n ja niiden nojalla annettujen asetusten mukaisesti, mikäli jäljempänä tässä pykälässä ei toisin määrätä.

2 A-osaston vanhuuseläkettä maksetaan, kun vakuutetun työsuhde osakkaaseen on päättynyt. Eläkettä on maksettava takautuvasti enintään eläkkeen hakemista edeltäneen kymmenen vuoden ajalta, ottaen huomioon sen, mitä on todettu hakemisen osalta näiden sääntöjen 21 §:ssä. Jos A-osaston vanhuuseläkkeen saaja solmii uuden työsuhteen eläkesäätiöön kuuluvan osakkaan tai toisen Yara-konserniin kuuluvan työnantajan kanssa, vanhuuseläkkeen maksaminen keskeytetään, ellei eläkkeensaaja saa lakisääteistä eläkettä eläkesäätiön eläkkeeseen oikeuttavan palvelusajan perusteella. A-osaston vanhuuseläke keskeytetään työsuhteen alkamiskuukauden alusta lukien. A-osaston vanhuuseläkkeen maksaminen aloitetaan uudestaan eläkkeensaajan ilmoituksesta työsuhteen päättymistä seuraavan kuukauden alusta. Työnantajan kanssa solmitun työsuhteen tulee olla pituudeltaan vähintään 30 päivää. Mikäli työsuhde alkaa 1.2. ja jatkuu keskeytyksettä 28.2. asti, työsuhteen katsotaan kestäneen sääntöjen edellyttämät 30 päivää.

3 Eläkkeensaajan kuollessa oikeus vanhuuseläkkeeseen lakkaa kuolinpäivää seuraavan kuukauden alusta.

4 A-osaston työkyvyttömyyseläkettä maksetaan samalta ajalta, jolta vakuutetulle on myönnetty TyEL 35 §:n mukainen työkyvyttömyyseläke tai TyEL 44 §:n perusteella kuntoutustukena myönnetty työkyvyttömyyseläke eikä työkyvyttömyyseläkettä ole jätetty lepäämään (laki työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhönpaluun edistämisestä 4 §). Eläkettä on maksettava takautuvasti enintään eläkkeen hakemista edeltäneen kymmenen vuoden ajalta ottaen huomioon sen, mitä on todettu hakemisen osalta näiden sääntöjen 21 §:ssä.

5 Jos A-osaston työkyvyttömyyseläkkeen saajalla on oikeus saada samalta ajalta työnantajalta sairausajan palkkaa tai sitä vastaavaa korvausta, eläkkeestä maksetaan vain se osa, jolla se yhdessä TyEL-eläkkeen kanssa ylittää samaan aikaan kohdistuvan sairausajan palkan.

6 Jos A-osaston työkyvyttömyyseläkkeen saajalle on myönnetty takautuvasti TyEL:n mukainen työkyvyttömyys- tai vanhuuseläke samalta ajalta, jolta hän on saanut sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa, A-osaston eläkkeestä vähennetään se määrä, jolla sairausvakuutuslain mukainen päiväraha ylittää TyEL:n mukaan takautuvasti myönnetyn työkyvyttömyys- tai vanhuuseläkkeen määrän.

7 Eläkkeensaajan kuollessa oikeus työkyvyttömyyseläkkeen saamiseen lakkaa kuolinpäivää seuraavan kuukauden alusta. Jos työkyvyttömyyseläke lakkautetaan työkyvyn palautumisen vuoksi tai jos eläke muusta syystä lakkautetaan tai sitä vähennetään, eläkkeen maksaminen päättyy tai sitä maksetaan vähennettynä lähinnä

seuraavan kuukauden alusta. A-osaston eläkettä ei kuitenkaan alenneta ajalta, jolta sitä on jo maksettu.

8 Työkyvyttömyyseläkkeen saajan täyttäessä vanhuuseläkkeeseen oikeuttavan iän työkyvyttömyyseläke muuttuu seuraavan kuukauden alusta vanhuuseläkkeeksi ilman eri hakemusta.

9 A-osaston perhe-eläkettä maksetaan vakuutettuihin kuuluneen edunjäätäjän jälkeen kuolinpäivää seuraavasta päivästä alkaen ja vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeen saajan kuoltua kuolinpäivää seuraavan kalenterikuukauden alusta. Eläkettä on maksettava takautuvasti enintään eläkkeen hakemista edeltäneen kymmenen vuoden ajalta ottaen huomioon sen, mitä on todettu hakemisen osalta näiden sääntöjen 21 §:ssä. Leskelle maksettava eläke lakkaa sen kuukauden lopussa, jonka aikana hän kuolee tai solmii uuden avioliiton, ja lapselle maksettava eläke sen kuukauden lopussa, jonka aikana hän kuolee, edellytykset eläkkeen saamiseen lakkaavat tai hänet annetaan ottop lapseksi muulle kuin edunjäätäjän leskelle tai tämän puolisolle.

10 A-osasto eläke maksetaan kuukausittain etukäteen eläkkeensaajan valitsemaan rahalaitokseen hänen ilmoittamalleen tilille. Hautausavustus maksetaan viipymättä sen jälkeen, kun se on myönnetty.

11 A-osaston eläkkeen viivästyessä eläkesäätiö maksaa eläkkeen korotettuna LESKL:n 8 luvun 8 §:ssä säädetyllä tavalla.

12 Jos A-osaston eläke maksetaan ulkomailla asuvalle eläkkeensaajalle, eläkkeen on oltava eläkepäätöksessä ilmoitettuna eräpäivänä tilillä Suomessa olevassa rahalaitoksessa, joka välittää sen edelleen eläkkeensaajalle. Eläke voidaan maksaa myös eläkkeensaajan ulkomailla olevalle tilille.

A- ja B-osaston yhteisiä määräyksiä

Varat

23 § 1 A-osaston peruspääoma on 200 000 euroa ja B-osaston 100 000 euroa eli yhteensä 300 000 euroa.

2 Osakkaat ovat maksaneet A-osaston peruspääoman seuraavasti:

Kemira Agro Oy 100 000 euroa

Kemira Phosphates Oy 100 000 euroa.

3 Osakkaat ovat maksaneet B-osaston peruspääoman seuraavasti:

Kemira Agro Oy 100 000 euroa.

Hallitus

24 § 1 Eläkesäätiöllä on hallitus, jonka yleiset tehtävät on määritelty ESKL:n 4 luvun 2 §:ssä. Hallitukseen kuuluu viisi varsinaista jäsentä ja kaksi varajäsentä. Varsinaiset jäsenet ja varajäsenet valitaan neljäksi vuodeksi kerrallaan. Osakas nimeää kolme varsinaista jäsentä ja näiden ryhmäkohtaisen varajäsenen ja eläkesäätiön vakuutetut valitsevat kaksi varsinaista jäsentä ja näiden ryhmäkohtaisen varajäsenen.

2 Eläkesäätiön vakuutettuja edustavien jäsenten ja heidän varajäsenensä valinnan suorittavat työnantajan eri henkilöstöryhmien edustajat. Hallituksen asiana on kutsua

koolle edellä tarkoitetut henkilöt toimittamaan hallitukseen valittavien työntekijöitä edustavien jäsenten ja heidän varajäsenensä vaali. Tästä kokouksesta on soveltuvin osin voimassa, mitä eläkesäätiön hallituksen kokouksesta on näissä säännöissä määrätty. Valintaa koskeva pöytäkirja on toimitettava eläkesäätiön hallitukselle.

3 Hallitus valitsee ensimmäisessä kokouksessaan, jonka kutsuu koolle Yara Suomi Oy:n nimeämä hallituksen jäsen, keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

4 Hallituksen jäsenet eivät saa palkkiota tehtävistään.

5 Eläkesäätiön toimikaudelle 2019 – 2023 valittu hallitus jatkaa tehtävässään 1.1.2022 voimaantulleiden sääntöjen mukaisesti toimikautensa loppuun saakka. Näiden sääntöjen 24 § 1 momentin mukaista hallituksen kokoonpanoa sovelletaan ensimmäisen kerran valittaessa hallitusta keväällä 2023 pidettävän tilinpäätöskokouksen jälkeen alkavalle kaudelle.

25 § 1 Hallitus kokoontuu puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan kutsusta. Jos osakasta edustava varsinainen jäsen on estynyt tai esteellinen, on osakasta edustava varajäsen kutsuttava hänen tilalleen. Jos vakuutettuja edustava varsinainen jäsen on estynyt tai esteellinen, on varajäsen kutsuttava hänen tilalleen.

2 Kokouskutsu on toimitettava jäsenille ja varajäsenille vähintään kolme päivää ennen kokousta. Kokous voidaan kuitenkin pitää ilman edellä mainittua kutsua, jos kaikki varsinaiset jäsenet ovat saapuvilla. Kokous voidaan pitää tarvittaessa puhelimitse, sähköpostitse tai muuta soveltuvaa sähköistä tiedonvälitysmenetelmää käyttäen.

3 Hallitus on muissa paitsi 33 §:ssä mainituissa tapauksissa päätösvaltainen, jos vähintään kolme jäsentä on saapuvilla. Hallituksen päätökseksi tulee se mielipide, jota enemmän kuin puolet läsnä olevista on kannattanut, jollei lainsäädännön tai näiden sääntöjen 33 §:n mukaan vaadita määräenemmistöä. Äänten mennessä tasan ratkaisee vaaleissa arpa ja muissa asioissa tulee päätökseksi se mielipide, johon puheenjohtaja on yhtynyt.

4 Hallituksen kokouksesta on laadittava pöytäkirja, johon merkitään saapuvilla olleet, tehdyt ehdotukset ja päätökset sekä toimitetut äänestykset. Pöytäkirjan allekirjoittavat kokouksessa läsnä olleet hallituksen jäsenet ja pöytäkirjan laatija.

Toimitusjohtaja

26 § 1 Eläkesäätiöllä on toimitusjohtaja, jonka nimittää hallitus.

Eläkesäätiön nimen kirjoittaminen

27 § 1 Eläkesäätiön nimen kirjoittavat hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja toimitusjohtaja, kaksi yhdessä, tai kukin heistä yhdessä hallituksen varsinaisen jäsenen kanssa tai hallituksen siihen valtuuttaman henkilön kanssa.

Eläkesäätiön tilikausi, kirjanpito ja tilinpäätös

- 28 § 1 Eläkesäätiön tilikausi on kalenterivuosi.
- 2 Eläkesäätiön kirjanpito on niin laadittava, että siitä käyvät selville A- ja B-osaston vastuuvelka ja mahdollinen vastuuvajaus. Eläkesäätiön kirjanpidossa on A- ja B-osaston katteena olevat varat ja mahdolliset velat sekä tuotot ja kulut pidettävä erillään.
- 3-7. Kumottu
- 29 § 1 Osakkaan on suoritettava ESKL:n 7 luvun 4 §:ssä tarkoitetut vakuutusmaksut eläkesäätiölle joka kolmas kuukausi.
- 2 Jos ESKL:n 7 luvun 4 §:ssä tarkoitettua vakuutusmaksua ei ole suoritettu viimeistään eräänymiskuukautta seuraavana ensimmäisenä pankkien aukiolopäivänä, vakuutusmaksulle lasketaan viivästyskorkoa sanotusta päivästä maksupäivään viimeksi mainittua päivää lukuun ottamatta. Viivästyskorko lasketaan TyEL 164 §:n perusteella korkolain 4 a §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.
- 3 Jos osakas ei ole suorittanut ESKL:n 7 luvun 4 §:ssä tarkoitettua vakuutusmaksua eräänymiskuukautta seuraavana ensimmäisenä pankkien aukiolopäivänä, tai asettanut vakuutta vakuutusmaksun maksamisen vakuudeksi, eläkesäätiön hallituksen on viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin vakuutusmaksun perimiseksi. Vakuutusmaksu ja 2 momentissa mainittu viivästyskorko voidaan TyEL 159 §:n nojalla ulosmitata ilman tuomiota tai päätöstä niin kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa säädetään.

Tilintarkastajat

- 30 § 1 Eläkesäätiöllä on yksi tilintarkastuslain mukaan määräytyvä yhdeksi vuodeksi valittu tilintarkastaja ja yksi varatilintarkastaja.
- 2 Eläkesäätiön hallitus valitsee tilintarkastajan ja varatilintarkastajan.
- 31 § 1 Eläkesäätiön hallituksen on kunkin vuoden huhtikuun loppuun mennessä annettava tilinpäätös ja muut tarvittavat asiakirjat edelliseltä vuodelta tilintarkastajan tarkastettavaksi. Tilintarkastajan on annettava tilintarkastuskertomus kuukauden kuluessa hallitukselle.

Tiedonantomääräykset

- 32 § 1 Eläkesäätiön A-osaston säännöt ja sääntöihin tehdyt olennaiset muutokset annetaan tiedoksi kohtuullisessa ajassa Finanssivalvonnan vahvistamisen jälkeen vakuutetuille, vapaakirjan saaneille ja etuudensaajille. Tiedot toimitetaan kirjallisesti, sähköpostitse tai muulla sovitulla tavalla.
- 2 Tieto eläkesäätiön A-osaston taloudellisesta asemasta eli selvitys karttuneiden etuuksien kattamisasteesta on eläkesäätiön vakuutettujen ja vapaakirjan saaneiden saatavissa eläkesäätiöstä.
- 3 Eläkesäätiön A-osaston etuudensaaja saa eläkkeelle jäädessään tai muiden etuuksien erääntyessä yksityiskohtaiset tiedot niistä etuuksista, joihin hän on oikeutettu.

4 Hallituksen on huolehdittava siitä, että toimintakertomus, tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus sekä eläkesäätiölain 102 §:n 3 momentissa tarkoitetut kuulutukset pidetään vakuutettujen, vapaakirjan saaneiden ja eläkkeensaajien nähtävänä osakkaan tai eläkesäätiön toimistossa.

5 Eläkesäätiön A-osaston vakuutetuilla, vapaakirjan saaneilla henkilöillä ja etuudensaajilla on oikeus pyynnöstä saada tiedoksi

- eläkesäätiön tilinpäätös ja toimintakertomus
- A-osaston sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys

Tiedot toimitetaan kirjallisesti, sähköpostitse tai muulla sovitulla tavalla.

6 Eläkesäätiön A-osaston vakuutetuilla on oikeus pyynnöstä saada tiedot

- eläke-etuuksien tavoitetasosta
- etuuksien tasosta työsuhteen päättyessä

Tiedot toimitetaan kirjallisesti, sähköpostitse tai muulla sovitulla tavalla.

7 Työsopimuslain tarkoittamassa liikkeen luovutuksessa vakuutetuilla ja uuden työnantajan palvelukseen siirtyvillä eläkesäätiön A-osaston vakuutetuilla on oikeus pyynnöstä saada yksityiskohtaiset tiedot

- karttuneen eläkkeen määrästä
- etuuksien siirtämisestä ja järjestämistavasta sekä
- oikeuksista liikkeen luovutustilanteessa

Tiedot toimitetaan kirjallisesti, sähköpostitse tai muulla sovitulla tavalla.

Erinäisiä määräyksiä

32 a § 1 Asianosainen, joka ei tyydy B-osaston eläkettä koskevaan päätökseen, saa hakea siihen muutosta kirjallisella valituksella siten kuin TyEL:ssä säädetään.

2 Eläkesäätiön A-osaston päätökseen tyytymätön voi pyytää asiansa uudelleen käsittelyä, jos hän epäilee virhettä eläkesäätiön päätöksessä. Eläkesäätiö oikaisee päätöksen, jos uudet selvitykset antavat siihen aihetta.

3 Eläkesäätiön A-osaston päätökseen tyytymätön voi pyytää ratkaisusuositusta tätä tehtävää varten järjestetyltä lautakunnalta. Lisätietoja tässä kohdassa tarkoitetusta lautakuntamenettelystä saa eläkesäätiöstä tai eläkepäätöksen yhteydessä annetusta oikeusturvakeinoja koskevasta ohjeesta.

4 Muutosta eläkesäätiön A-osaston päätökseen haetaan saattamalla asia Helsingin käräjäoikeuteen tai siihen käräjäoikeuteen, jonka tuomiopiirissä vaatimuksen esittäjällä on kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka.

33 § 1 Näiden sääntöjen A-osastoa koskevien määräysten muuttamisesta, eläkesäätiön purkamisesta, sen vastuun siirtämisestä tai eläkesäätiön sulautumisesta toiseen eläkesäätiöön päättää eläkesäätiön hallitus, joka tässä pykälässä mainituissa asioissa on päätösvaltainen vain, kun kaikki varsinaiset jäsenet ovat saapuvilla. Lisäksi edellytetään, että edellä mainittuja sääntömuutoksia kannattaa vähintään kolme neljäsosa (3/4) läsnäolevista, jollei lainsäädännöstä muuta johdu.

34 § 1 Jos eläkesäätiö ajautuu tilanteeseen, jossa sillä ei ole riittävästi varoja lain edellytysten täyttämiseen eikä varoja ole mahdollisuutta saada myöskään osakkailta, eläkesäätiön hallituksen on viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin eläkesäätiön toiminnan lopettamiseksi.

2 Kumottu

3 Kumottu

4 Osakkaan erotessa tai erotettaessa osakas eläkesäätiön B-osastosta siirretään vakuutuskannan luovutuksessa vastaanottavalle vakuutuslaitokselle osakkaan vastuuvalkaa vastaavat varat sekä ESKL 12 luvun 12 §:n 1 momentissa säädetty määrä siirtyvää vakavaraisuuspääomaa. Osakkaan on täydennettävä siirtyvää vakavaraisuuspääomaa ESKL 12 luvun 11 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tilanteessa.

5 Kumottu

35 § 1 Eläkesäätiötä purettaessa on turvattava jo alkaneet eläkkeet sekä eläkesäätiön sääntöjen mukaan määrättävät vastaiset eläkkeet ja hautausavustukset, jotka perustuvat ennen eläkesäätiön selvitystilan alkamista jatkuneisiin työsuhteisiin, ostamalla niitä vastaava etuus toisesta vakuutuslaitoksesta.

2 Jos A-osaston varat eivät riitä 1 momentissa tarkoitettujen etuuksien turvaamiseen täysimääräisinä, menetellään LESKL 12 luvussa säädetyn mukaisesti.

36 § 1 Jos eläkesäätiön A-osastoon jää varoja sen jälkeen, kun se on maksanut velkansa ja täyttänyt kaikki muutkin sitoumuksensa, sanotut varat palautetaan kyseiselle osakkaalle.

2 Jos eläkesäätiön B-osastoon jää varoja sen jälkeen, kun se on maksanut velkansa ja täyttänyt kaikki muutkin sitoumuksensa, sanotut varat palautetaan kyseiselle osakkaalle.

Siirtymäsäännös

37 § A-osaston vanhuuseläkkeen rajoittamisajankohtaa koskevaa, 1.1.2017 voimaan tullutta 10 §:n 6 ja 7 momenttia ei sovelleta, jos työntekijä on jäänyt työsuhteen päättymistä seuraavan kuukauden alusta lukien A-osaston vanhuuseläkkeelle viimeistään 1.1.2017 eikä myöskään, jos toimintapiiriin kuuluva työntekijä on täyttänyt 60 vuoden iän viimeistään 31.12.2016. Tällöin sovelletaan 31.12.2016 voimassa ollutta 10 §:n 5 momenttia, jonka mukaan lakisääteinen vanhuuseläke otetaan huomioon viimeistään 63 vuoden iästä lukien riippumatta sen hakemisesta.